

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (final draft).

Viite:

Imppola, J. 2021. Kaksi luetteloä yksissä kansissa. Numismaatikko 57 (3),
136 - 137.

Jorma Imppola

Kirja-arvostelu

Holmasto: Suomen rahat 1811 – 2020 Finlands mynt och sedlar Finnish coins and banknotes Arviohintoineen – med värderingspris – with values

Holmasto & Antti Vuori: Suomalaiset poletit – Finska poletter

Grano Oy, Helsinki 2021.

ISBN 978-951-95681-8-8. 111 + 70 sivua. Sidottu.

ISBN 978-951-95681-7-1. 111 + 70 sivua. Nidottu.

Kaksoisteoksen ensimmäinen osa on ”perinteinen” rahaluettelo, jonka on toteutettu tunnetun täsmällisellä Holmasto-tyylillä ja laadulla. Rahat on luetteloitu nimellisarvoittain ja niiden hinnoittelu on esitetty vakiintuneeseen Holmaston tyyliin nousevassa järjestyksessä. Sivun alareunaan merkityt kuntoluokat noudattavat Suomessa tyypillistä viisijakoa: 1? (2, VG-G); 1 (4, VF-F), 1+ (6, EF-VF); 01 (8, AU); 0 (10, BU). Ainoa poikkeus ovat eurosetelit, jotka on hinnoiteltu vain neljään kuntoluokkaan. Tämä on varsin perusteltua, ja samaa nelijakoa (tai jopa vieläkin tiukempaa kolmijakoa) voisi mielestäni noudattaa myös eurokolikoidenkin osalta.

Luettelo-osa alkaa johdannolla sekä informatiivisilla ja aina tarpeellisilla kuntoluokkien kuvauksilla niin sanallisina kuin kuvallisina määrittelyinä sekä suomeksi että ruotsiksi. Itse luettelo etenee järjestyksessä:

- käyttömetallirahat pennit ja markat
- käyttökultarahat
- juhlarahat
- makka-arvoiset juhlarahat
- setelit kopeekat ja ruplat
- setelit pennit ja markat
- setelit SYP
- setelit VOP
- euroarvoiset käyttömetallirahat
- 2 euron erikoisrahat

- eurojuhlarahat
- eurosetelit.

Luettelon layout on selkeä ja miellyttävän ilmava, mihin valittu sivukoko antaa hyvät edellytykset. Kaikista metallirahatyypeistä on mukana ilmeiset luonnollista kokoa olevat värikuvat, jotka ovat miellyttävän näköisiä ja myöskin auttavat perustunnistuksessa. Tärkeimmistä varianteista on lisäksi erittäin havainnolliset ja riittävän isokokoiset piirroskuvat, mitkä auttavat niin aloittelevia kuin kokeneempiäkin keräilijöitä varianttien tunnistamisessa. Setelirahatyypeistä on myöskin kaikista värikuvat, mutta ymmärrettävistä syistä johtuen ne ovat kaikki pienennettyjä mahtumaan luettelon sivuille. Jos mennään yksityiskohtiin, on kuvien värikylläisyys ehkä turhan korkea, mutta muuten kuvat ovat hyviä ja havainnollisia. Samaten niiden sijoittelu tekstin tueksi on onnistunut. Myöskin seteleiden tärkeimmät vesileima- ja yksityiskohtavariantit on kuvattu havainnollisin ja selkein piirroksin. Erityis maininnan voisinkin antaa siellä täällä esiintyvistä todellisista hintanoteerauksista mainioine kuvineen. Todella mukava lisä. Vielä kun olisivat olleet niillä kohdin, missä luettelossakin esiintyivät – vaan eipä juututa pikkuseikkohin.

Luettelon hinnoittelun perustana on luonnollisesti Holmaston toimintaan oleellisena osana liittyvä reaaliaikainen tuntemus markkinoilla vallitsevasta hintatasosta. Kaikkien hinnastojen ikiaikainen ongelma on se, että se rupeaa vanhenemaan heti painosta tultuaan, mutta tämäkin luettelo antaa varsin kattavan kuvan rahojen keräilyarvoista ja niiden keskinäisistä suhteista ja siten se säilyy käyttökelpoisena pitempiäkin aikoja, ellei sitten markkinoilla tapahdu jotain suuria rakenteellisia muutoksia.

Kaksoisteoksen toinen osa on Antti Vuoren laatima luettelo suomalaisista metallipoleteista. Luettelossaan Vuori pääosin on noudattanut Holmaston vuonna 1979 julkaistun *Suomi Finland, Raha- ja seteliluettelo No 12* -julkaisun Erik Johansonin *Poletit – Poletter* -osioon laatimaa jaottelua. Näin tämä uusi teos toimii luontevana jatkona Johansonin aikanaan uraa uurtaneelle perustyölle.

Aluksi Vuori esittelee aihetta esipuheessa, joka myös sisältää hänen käyttämänsä harvinaisuusluokittelun hintatasoarvioineen. Hinta-arvoita ei ole porrastettu polettien kunnon mukaan, vaan tämä jää kunkin lukijan oman pohdinnan varaan annettujen hintatasoarviovälien puitteissa. Pidän tätä pelkistettyä lähestymistapaa perusteltuna, koska polettien suhteen eivät kuntoluokkaerot ole hinnoittelun kannalta niin merkittäviä kuin rahojen tapauksessa.

Varsinainen luettelo-osa etenee Johansonin rakenteen mukaisesti aihepiiri kerrallaan. Jokaisen aihepiirin aluksi on kyseisen luokan kuvaus, joka myös toimii mainiona tietopakettina kunkin tyyppin poleteista ja niiden käytöstä. Luokan esittelyn jälkeen seuraa kirjallinen luettelo-osuus, jossa kuvataan tarkasti asiaan kuuluvine lähdeviitteineen luokan eri tunnetut poletit ja niiden käyttöä sekä lopuksi arvioideaan kunkin poletin harvinaisuusluokka. Jokaiselle polettityypille on Vuori antanut oman identifiointikoodinsa. Kirjallista esitystä tukee lopun Kuvaliitteen koodijärjestyksessä etenevä kuvakavalkadi, josta löytyy laadukkaat värilliset havainnekuvat eri polettityypeistä tunnettuine versioineen, jotka on myös identifioitu omin koodeinensa. Kuvat ovat myös kooltaan autenttisia, mikä on tunnistamisen kannalta tärkeää. Ennen Kuvaliitettä on myös perusteellinen luettelo luettelon teossa käytetystä kirjallisuudesta ja muista lähteistä.

Luettelo toimii alaa vähemmän tuntevalle todella perusteellisena oppikirjana, ja kokeneelle polettikeräilijälle se on todella kaivattu perusteos. Toki rahaluetteloista poikkeava rakenne erillisine teksti- ja kuvaosineen voi tuntua hieman rasittavalta, koska kuvaukset ja kuvat ovat teoksen eri osissa ”kaukana toisistaan”. Eipä kuitenkaan anneta tämän rakenteellisen yksityiskohdan hämärtää kokonaiskuvaa, joka eittämättä on, että Vuoren uurastuksen lopputulos on mitä arvokkain ja hyödyllisin lisä sinänsä tavanomaisen laadukkaaseen rahaluetteloon.

Rahaluettelo ja polettiluettelo täyttävät yhdessä mitä parhaimmin vaativienkin keräilijöiden odotukset ja ovat mitä mainioimpia apuvälineitä aloittelevillekin keräilijöille. Erityisen arvokasta tässä kaksoisjulkaisussa on se, että se esittelee monille pelkästään rahoihin keskittyneelle numismaatikolle suomalaisten polettien käyttöä ja historiaa, ja ehkäpä luo uutta kiinnostusta myös poletteihin. Huutokauppa-aktiiveille on tämä teos erityisesti polettiosionsa vuoksi ehdoton hankinta, koska nyt on käytettävissä sekä yksiselitteinen tapa identifioida polettikohteet että ohjenuora asiallisen hintatason hahmottamiseen.